

Maczelka Noémi

A SZEGEDI ISKOLARENDSZERŰ ZONGORAOKTATÁS TÖRTÉNETÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

„Tehetünk-e - éppen most, jelenkorszakunk erkölcsi közegében – jobb és nagyobb szolgálatot a köznek, mint azt, hogy neveljük és oktatjuk az ifjúságot?” (Cicero)

Az első „zeneiskolai” emlékekről 1724 óta beszélhetünk: ebben az évben kaptak a Városi Zenekar tagjai a várostól külön lakásokat egy házban (Muzsikusok Quartély Háza), ahol a zenekari tagok zeneoktatással is foglalkoztak.

A tulajdonképpeni első zeneiskola 1835-ben¹⁰ létesült (Szegedi Hangászati Oskola), miután Tirnauer György karmester és Miskolczy István városi aljegyző megszervezte a Hangászat Pártoló Egyesületet. A városi támogatással működő iskola, valamint Jámbori (Frimmel) Jakab iskolája 1849 után egyesült, majd 1876-ban városi tulajdonúvá vált. Az iskola az Oskola utcában működött, könyv őrzi emlékét. (A szegedi hangászati oskolának alapszabályai, Szeged, Grün János betűivel.) Az iskola a nótárius halálával feloszlott.

1880 szeptemberében éledt újra a nagy árvízből (1879) való szabadulás után. **Langer Viktor**¹¹ igazgatása alatt 111 a beiratkozott növendékek száma. Két éven keresztül ismét magánvállalkozásként működött, hat

¹⁰ Az adat a Szeged története c. munkából való. A Zenei Lexikon (Zeneműkiadó, Bp. 1965) az alapítási évet 1838-ra teszi.

¹¹ **Langer Viktor** (1842-1902) zeneszerző édesapja is muzsikus volt: Langer János zeneszerző, énekes és egyházi karmester. A Nemzeti Zenedében kezdte tanulmányait, de kereskedőnek készült, mígnem Volkmann Róbert tanácsára 1860-ban zenei pályára lépett, s a lipcei konzervatóriumban E.F.Richter és Reinecke növendéke lett. 1866-67-ben a Kolozsvári Színház karmestere, majd 1868-ban malomigazgató Abádszalókon. 1870-től operai kantanító és a színi képezde tanára. 1880-1883-ig igazgatja a szegedi zeneiskolát, majd Pécsre távozik, s színházi karnagyként működik. 1889-ben a budapesti Szent István Bazilika, majd az újpesti zeneegylet karnagya, a Színművészeti Iskola énektanára. Több zenei folyóirat szerkesztője. Művei főleg színpadi kísérőzenék, melyeket Tisza Aladár vagy Ögyek néven adatott ki. Zeneelmélet tankönyvet írt 1888-ban, valamint megjelent egy zongoraiskolája. (Elméleti és gyakorlati zongoraiskola é.n.) [lásd: II. fejezet]

tanára közül **Czapik János**¹², **Menner János**¹³, **Moór Manó**¹⁴ és az igazgató tanított zongorát.

Az 1881/82-es tanévben a tanári kar Liszt Ferenc 70. születésnapja tiszteletére hangversenyt rendezett. Itt a zongoraművek közül elhangzott a Concerto patétique és a VI. rapszódia Menner János és Moór Manó előadásában. Az iskolai záróhangversenyen Sonnenfeld Viktor tanuló zenekarral játszotta Mozart zongoraversenyének I. tételét. Ez alkalomra a színházat, valamint egy Bösendorfer zongorát díjtalanul bocsátották az iskola rendelkezésére.

A tanári kar „Szeged városi zenede tankönyvei” címmel kiadott egy zongoraiskolát, egy zeneelméleti tankönyvet és az elemi énekotatást tárgyaló tankönyvet. (Kiadta: Endrényi Lajos és tsa, Szeged)

Az 1882/83-as tanév 115 növendéke közül 71-en tanultak zongorázni, tanáraik Czapik János, Menner János és Moór Manó voltak.

A zeneiskola a városi bérházban működött, de mivel ez a hely egyre szűkösebbnek bizonyult, ebben a tanévben három tantermet kaptak a leányiskola használaton kívüli helyiségei közül.

A záróhangversenyen Beethoven G-dúr zongoraversenyének és Hummel a-moll zongoraversenyének I. tétele hangzott el Meák Gyula, ill. Sonnenfeld Valér¹⁵ előadásában (Mindkettő Moór Manó növendéke.)

A tanári kar új kiadványt készített „Gyakorló könyv kezdő zongorázók számára” címmel. (Kiadta: Endrényi Lajos és tsa, Szeged)

¹² Czapik János (1841-1884) a szegedi Dalárda újjászervezője (1870), a Belvárosi templom orgonistája (1873). Táncokat komponált.

¹³ Menner János (1852-1923) zeneiskolai tanár, a szegedi polgári dalárda karnagya. Zongorára átírta Dankó Pista 30 dalát, műve: Magyar induló a szegedi új híd megnyitására (1887)

¹⁴ Moór Manó, azaz Moór Emánuel (1863-1931) Kecskeméten született. Tanulmányait Bécsben és Budapesten végezte. Szegeden tanított és hangversenyezett 1881-től 1885-ig. 1885-87 között Amerikában, majd Angliában és Németországban hangversenyezett. Nevéhez fűződik az ún. „Duplex-Coupler Grand Pianoforte”, azaz Pleyel-Moór zongora megszerkesztése. A zongorának két, egymás fölött elhelyezett klaviatúrája van. Őt pedálja közül kettő kopulázó, így az alsó klaviatúrán megszólaló hangok oktávjai a felsőn is megszólaltathatók. Találmányát feleségével, Winifred Christie zongoraművésznővel 1928-ban Budapesten is bemutatta. (Varró Margit méltató cikke a Pester Lloyd-ban jelent meg 1928. február 3-án „Einiges über das Duplex-Klavier Moórs” címmel.) Zeneszerzőként 3 opera, s több más mű őrzi nevét. Mont Pélerin sűrű Vevey-ben (Svájc) halt meg.

¹⁵ Valószínűleg névelírásról lehet szó, és Sonnenfeld Valér azonos az előző évi zongoraverseny szolistaival, Sonnenfeld Viktorral. Nem állapítható meg, melyik nevét az igazi.

Az 1883/84-es tanévben új igazgató került az iskola élére. Müller Ottó színházi karnagy ideiglenes jellel végezte e munkát Szögedi Endre¹⁶ kinevezéséig (máj.8.)

Czapik Jánost 22 év odaadó munka után a betegség, majd a halál szolgáltatta el a tanári korból. Helyére Vadász Jolán nyert kinevezést.

A tanári kar Volkmann Róbert halála alkalmából műveinek előadásával emlékezett a szerzőre.

Erre a tanévre 93 növendék iratkozott be, ebből zongora tanszakra 45. A növendékek között volt Huszka Jenő¹⁷ is (neve ebben az évben tévesen Dezsőként jelent meg az évkönyvben), aki az ének és a hegedű tanszakon 1-es érdemjegyet kapott.

Az iskola a Burger Alajos-féle ház II. emeletén, az új híddal (ma régi, ill. Belvárosi híd) szemben a Vár és a Bástya utca (ma: Stefánia) sarkán működött.

Az 1884/85-ös tanévet 64 zongorista, összesen 106 növendék kezdte el. A zongoratanárok személyében változás nem történt. Két jelentős tanári hangversenyt tartottak, ezek egyike Daubrawszky¹⁸ Viktor¹⁹ és Moór Manó Beethoven-estje volt.

Az év végi vizsgahangversenyen minden növendék játszott. A vizsgahangversenyek műsora az iskola év végi értesítőjében megjelent. Ebből kitűnik, hogy a kezdőtanításhoz Schwarz: Zongoraiskoláját és Köhler etűdjeit használták.

¹⁶ Szögedi (Róth) Endre (1847-1903) zeneszerző Szegeden született. Tanulmányait a Nemzeti Zenedében Ridley-Kohne hegedű- és Feigler Viktor zeneszerzés-növendékeként végezte. Zenetanár, dalárdai vezérkarnagy, igazgató. Főleg kórusműveket írt.

¹⁷ Huszka Jenő (1875-1960) népszerű operettszerző. 1883-tól 1889-ig a Szegedi Városi Zenedében Sommer Endre, majd a Zeneakadémiám Hubay Jenő növendéke. 1896-ban jogi doktorátust szerzett a budapesti egyetemen, majd a párizsi Lamoreux-zenekar hegedűse. Összesen 14 operettet írt, köztük olyan nagy sikerűeket, mint a Bob herceg, Gül baba, Lili bárónő, Mária főhadnagy. Nevéhez fűződik a zeneszerzők szerzői jogvédelmének kidolgozása Magyarországon.

¹⁸ Bizonyos nevek frásakor az évkönyvek következtetlenség. Így Daubrawszky neve is számtalan formában fordul elő, nem beszélve az egyéb forrásokról (újság, hangversenyműsor, stb.). A Zenei Lexikon (Zeneműkiadó, Bp. 1965.) a fenti frásmódot használja. Amennyiben az adott név megtalálható e műben, annak helyesírását követem. Amennyiben nem, úgy megmaradok az frásmódok sokféleségénél.

¹⁹ Daubrawszky Viktor (1859-?) hegedűtanár, 1882-1925 a szegedi Zeneiskola tanára, létrehozta és 1925-ig vezette az intézmény zenekarát. Az első szegedi vonósnégyes primáriusa.

Az 1885/86-os tanévben a meglévő (zongora, orgona, ének, zeneelmélet, vonós hangszerek) tanszakok mellé létrehozták a fuvola-tanszakot is. A beiratkozott növendékek száma 128, ebből zongorista 93. Az éves tandíj 30 ft. Az iskola egy új zongorával gazdagodott, ám elhagyta egy zongoratanára, Moór Manó, aki Amerikába költözött. Helyét Fáy Zoltán vette át.

Az 1886/87-es tanévben az iskola új lakásba költözött. Az épület – a kegyesrendiek régi társháza (Templom tér 1., a Szent Demeter templom mellett²⁰) – a város saját tulajdona, így a bérleti díj fizetése alól mentesültek.

A tanév a megfelelő elhelyezés dacára nem folyt le zökkenőmentesen, hiszen októberben a kolerajárvány miatt a tanítást szüneteltetni kellett. A 125 növendék közül 68 a zongorista.

Az 1887/88-as tanévet 141 növendékkel kezdte meg az iskola, közülük 106-an tanultak zongorázni. **Huszka Jenő** a hegedű mellett elkezdte zongora-tanulmányait is. (Az éneket korábban már abbahagyta.) Fáy Zoltán lemondott zongoratanári állásáról, helyére **Főkővy Lajost**²¹ hívták meg. Személyében ismét egy nagy egyéniséget sikerült a zongoratanítás számára megnyerni. A változást jelzi már az is, hogy az évi rendes értesítőt szokatlan módon egy tanulmánnyal kezdik, melyet Főkővy írt a gyermekek zenetanításáról. Ebben a modern pedagógia eredményeit és a koragyermekkori zenetanítás lehetőségeit ismerteti a szülőkkel.

Az 1888/89-es tanév értesítőjében ismét egy összefoglaló tanulmányával találkozunk: a zongora történetét mutatja be érdeklődő olvasóinak.

A növendékek létszáma 163-ra növekedett, ebből zongorista 96 fő. A tanári létszám hat fő.

Ebben az évben **Huszka Jenő** befejezte zenei tanulmányait. A záróhangversenyen nyújtott teljesítményét a kritika igen nagyra értékelte. Itt ismét jelentős zongoramű hangzott el: Mozart d-moll zongoraversenyének I. tétele, valamint Wagner: Tannhäuseréből a Vendégek bevonulása Klindworth átdolgozásában két zongorán. Az

²⁰ A mai Dóm tér.

²¹ Főkővy Lajos (1851- 1900) zongoratanár, zenetörténész. Elméleti munkássága igen sokrétű: jelentős összefoglaló tanulmányokat írt német nyelven zenetörténeti témákból, egyéb cikkeket jelentetett meg a Szegedi Híradóban és más szegedi orgánumban. Zeneakadémiai tanulmányait követően, 1879-ben költözött Szegedre, a zeneiskolában először zongorát, majd zenetörténetet is tanított.

előadók: Dimand Emma és Szibinkics Zorka, ill. Löwengard János és Sugár Viktor. Tanáruk: Főkövy Lajos.

Az 1889/90-es tanév értesítőjét szintén: Főkövy tanulmánya nyitja a zongorajáték történetéről.

A tanulók létszáma ebben az évben 154, a zongoristáké 103. Új zongoratanárt neveztek ki **Giefing Ida** személyében. Azok a tanulók, akik elvégezték a hatodik osztályt, a kiművelési osztályban folytatják tanulmányaikat. A záróhangversenyen Löwengard János Wagner-Liszt: Ünnepi kar és Nászdal c. művét, Dimand Emma Beethoven: c-moll zongoraversenyének I. tételét játszotta. Utóbbit Szigeti Géza kísérte.

Az 1990/91-es tanév értesítőjének immár hagyományos tanulmányát Szögedi Endre igazgató írta a zene tanulásáról. A növendékek létszáma 167-re nőtt. Új tanszak a „zenetörténelem”, melynek előadója Főkövy Lajos. A kiművelési osztály tanulója Szögedi Endre növendékeként **Vánky Margit**, aki a záróhangversenyen Liszt: VI. magyar rapszódiaját játszotta, és kíséret tanárként alkalmazták a megnövekedett létszámú zongoratanuszakon: Főkövy növendéke, Wachtel Adél Mozart d-moll zongoraversenyének I. tételét játszotta Szigeti Géza kíséretével. Ugyancsak ők adták elő a „Díszvizsgán” Weber: f-moll zongoraversenyét.

Ebben a beszámolóban először sorolják föl minden tanszak részletes tananyagát, osztályok szerinti bontásban. Ezt mutatjuk be a következőkben mi is:

A zongora tanszak tananyaga:

Előkészítő osztály:

Schwarz:²² Zongora-iskola I.II., Gyermekezongora-iskola,

Hilfsliteratur I.II.

Risner: Magyar dalok, stb.

Első osztály:

Schwarz: Zongora-iskola II.III., Hilfsliteratur II.III.

Bertini: Etuden op.100.

Köhler: Schule der Geläufigkeit

Heller: Etuden op. 47.I.

Clementi, Kuhlau: Szonatinák

Köhler: Sonaten-Studien I.

Rhode, Schumann darabjai

Bartalus: Gyermekek-Dalhon, stb.

²² Schwarz Venczel: Új elméleti és gyakorlati zongora-iskola 3 kötetben, é.n. (fordította: Ságth József).

Második osztály:

Schwarz: Zongora-iskola IV.V., Hilfsliteratur IV.V.
Duvernoy: 15 Etuden op.120.
Heller: Etuden op.47.II., op. 125.
Bertini: Etuden op.29.
Clementi, Dussek, Kuhfau,: Sonatinen
Beethoven: Sonatinen op.49.
Köhler: Sonaten-Studien II.
Bartalus, M. Meyer-Olbersleben, Hummel, Jungmann, Kullak,
Schumann, stb. darabjai.

Harmadik osztály:

Schwarz: Zongora-iskola VI., Gyorsasági iskola I.
Czerny: Schule der Geläufigkeit op.299.I.II.
Bertini: Etuden op.29. és 32.
Heller: Etuden op. 45. és 46.
Berens: Pflege der linken Hand op. 89.I.
Clementi: Preludes et exercices
Mosonyi: Tanulmányok I.
Haydn, Mozart, Beethoven (op.79.): Szonáták
Köhler: Sonaten-Studien III.
Hummel, Schumann, Scharwenka, Ábrányi, Bartalus, Chopin,
Mendelssohn, Weber, stb. darabjai

Negyedik osztály:

Schwarz: Gyorsasági iskola I.II.
Czerny: Schule der Geläufigkeit II.III.
Clementi: Preludes et exercices
Heller: Etuden op.45. és 46.
Berens: Pflege der linken Hand op. 89.II.
Cramer: Etuden
Mosonyi: Tanulmányok II.
Bach: Kétszólamú invenciók, stb.
Haydn, Mozart, Beethoven: Szonáták
Ábrányi, Bartalus, Sípos, Scharwenka, Chován, Hummel,
Mendelssohn, Chopin, Schubert, stb. darabjai.

Ötödik osztály:

Schwarz: Gyorsasági iskola III.IV.
Czerny: Schule der Geläufigkeit III IV., Tägliche
Studien, Legato és Staccato
Cramer: Etuden

Moscheles: Studien op.70
 Heller: Etuden op. 16.
 Clementi: Preludes et exercices
 Mosonyi: Tanulmányok III.
 Bach: Háromszólamú invenciók, stb.
 Beethoven, Schubert: Szonáták,
 Mozart: Versenyművek
 Mendelssohn, Schubert, Heller, Weber, Ábrányi, Sípos, Mosonyi,
 Liszt, Raff, stb. darabjai.

Hatodik osztály:

Schwarz: Gyorsasági iskola V.VI.
 Czerny: Virtuosen Schule
 Cramer: Etuden
 Moscheles: Studiën op.70
 Müller: Grand Caprices
 Clementi: Gradus ad Parnassum
 Hummel: Etuden op.125
 Heller: Etuden op.10.
 Kullak: Oktaven-Schule
 Krause: Schule der linken Hand
 Mosonyi: Tanulmányok IV.
 Beethoven, Mozart, Hummel zongoraversenyei
 Ábrányi, Sípos, Schumann, Székely, Liszt, Weber, Volkmann,
 Rubinstein, stb. darabjai

Kiművelési osztály:

Schwarz: Virtuóz Iskola
 Czerny: Virtuosen Schule
 Clementi: Gradus ad Parnassum
 Krause: Schule der linken Hand
 Kullak: Oktaven-Schule
 Chopin, Liszt, Rubinstein, Brahms, Heuselt, Schumann Etüdjei
 Bach: Das Wohltemperierte Klavier
 Beethoven, Schumann, Heuselt, Rubinstein, Liszt, Mendelssohn
 zongoraversenyei
 Beethoven, Schumann, Brahms: Szonáták
 Chopin, Bülow, Liszt, Rubinstein, Brahms, stb. darabjai.

Az 1891/92-es tanév értesítőjét ismét Szögedi Endre tanulmánya vezeti be:” A zene műveléséről általában.” A tanulói létszám 178-ra nőtt, a

zongoristák száma: 104. A növendékek között találjuk Huszka Jenő testvérét, Ernőt, aki az előkészítő osztályban tanult énekelni és hegedülni. A tantestület nyugdíj iránti kérelme kedvező elbírálásban részesült A Minisztériumban, így a biztos nyugdíj tudatában folytathatták tanári munkájukat. A tanári kar névsora és tanított tárgyai: Szögedi Endre igazgató, elmélet, ének, zongora és összhangzástan; Daubrawszky Viktor hegedű, Sommer Endre hegedű, Steidl György gordonka, Bartl József fuvola, Főkövy Lajos zongora és zenetörténelem; Czimerné Giefing Ida, Menner János, Thalherrné Vadász Jolán zongora, Vánky Margit zongora, kiegészítő tanár. A főgimnázium dísztermében Mozart-hangversenyt rendeztek. A díszhangversenyen, ill. a vizsgán Wachtel Adél a d-moll zongoraverseny II. III. tételét, Field Asz-dúr zongoraversenyének első tételét játszotta Lövinger Gizella kíséretével. Elhangzott még Mozart: D-dúr, Koronázási zongoraversenye Lövinger Gizella és Wachtel Adél előadásában, ill. négy- és nyolckezes művek a fentiek, valamint Szekula Sarolta és Löv Rózsa tolmácsolásában.

Az 1892/93-as tanév eseménye az ismét októberben kitörő kolera-járvány, amely miatt az iskola három hétig zárva tartott. Az iskola volt növendéke, majd kiegészítő tanára, Vánky Margit Budapesten jeles oklevet nyert, s így diplomás tanárként oktathatott éneket és zenét a felső nép- és polgári iskolákban. Az intézetben gróf Zichy Géza a m. kir. Operaház intendánsa tett látogatást.

Az iskolai tanulók létszáma ez évben 136, a zongoristáké 79. A vizsgahangversenyen Lövinger Gizella és Wachtel Adél zeneszerzőként is bemutatkozott: saját zongoraszonátájukat adták elő, majd Weber: C-dúr zongoraversenyének II. és III, ill. Hummel: a-moll zongora-versenyének I. tételét.

Az 1893/94-es tanév beiratkozott hallgatóinak száma: 139, ebből zongora szakos 95.

A tanulók két városi rendezvényen léptek fel: a Tisza Szálló hangversenytermében és a Színházban. A díszhangversenyt ismét a főgimnázium dísztermében tartották. A zongoravizsgákon két zongoraverseny hangzott el: Mozart: D-dúr versenyének és Beethoven: C-dúr versenyének I. tétele. Felcsendült Liszt: VII. rapszódiaja is.

A következő tanévben (1894/95) jelentős a növendéklétszám emelkedése: 181 tanulóból 127 tanult zongorázni. Az értesítő bevezetőjében az igazgató kijelenti, hogy az iskolában végzetek közül sokan önálló zenei tevékenységet végeznek, ily módon nem csak önmaguk, hanem családjuk fenntartóivá válnak Erre a tényre nyomatékosan felhívja azok figyelmét,

akik nem értékelik kellőképp a zeneiskola munkáját. Az ez évi vizsgákon a következő zongoraversenyek hangzottak el: J.Chr.Bach: D-dúr (op. 7.n.17.) és G-dúr (op.21.), valamint Haydn: D-dúr, Mendelssohn: g-moll. A díszhangversenyeken már eddig is többször hangzott el Szögedi Endre igazgató műve, ebben az évben a „Tavaszi” c. női karra írott darabját énekelték. Rendszeresen szólaltak meg két zongorára, nyolc kézre írott művek is, főként átiratok, pl. Mozart: Figaro-nyitánya, Gounod: Faust-jából a Katonák kara, stb.

Az **1895/96**-os tanév tanulói létszáma 160, a zongoristák száma: 94. (Huszka Ernő, Jenő öccse mindent tanul: zongorát, hegedűt, éneket, és az elméleti tárgyakat) A díszhangversenyen zongorakísérettel hangzott el Weber: C-dúr zongoraversenyének I. és II. tételle, a vizsgán Mozart Á-dúr zongoraversenyének II. és III. tételle.

1896/97-ben 130 növendék iratkozott be. A 104 zongorista közül az évek óta zongoraversenyeket előadó Rudolffy Matild Weber: Polacca brillante (op.72.) és Hummel: Rondo brillante (op.56.) c. művét tanárának, Főkövy Lajosnak zongorakíséréttel adta elő. Elhangzott még Mozart kétzongorára írt szonátája is. (D-dúr).

Az **1897/98**-as tanév 156 növendéke közül 86-an tanultak zongorázni. A díszhangverseny műsorából kiemeljük Czerny: Rondo hat kézre és Szögedi: Két dal c. művét.

1898/99-ben az iskola hegedűtanára, Daubrawszky Viktor zenekar²³ hozott létre a tanulókból, mely kiegészülve a katonaság fúvósaival a karácsonyi hangversenyen lépett fel először. Az intézet növendékei énekelték az Erzsébet királyné halálakor rendezett gyászistentiszteleten is. A 101 növendékből 71 tanul zongorázni.

Az **1899/00**-as tanévben nagy veszteség érte a zeneiskolát: meghalt Főkövy Lajos zongora- és zenetörténet-tanár. A 131 beiratkozott tanuló között van **Bauer Herbert**²⁴ is, aki a 75 zongorista egyike. A díszhangverseny műsorán hosszú idő után először hangzott fel zenekari kíséréttel zongoraverseny, Mozart műve.

²³ A Zenei Lexikon (Zeneműkiadó, Bp. 1965. I.p.449.) szerint 1895-ben.

²⁴ **Balázs Béla** (Bauer Herbert) [1884-1949] Kossuth-díjas író, költő, esztéta. Kodály Zoltán kollégiumi szobatársa, barátja, A fából faragott királyfi, A kékszakállú herceg vára, a Cinkapanna balladájá librettistája.

Az 1900/01-es tanévre 160-an iratkoztak be, 94-en zongoráztak. Köztük található **Fleischer Antal**²⁵ is. Főkövi Lajos állását **Schwarz Erzsébet** kapta meg. A vizsgahangversenyeken más művek között elhangzott Mozart: c-moll zongoraversenye.

Az 1901/02-es tanévben a növendéklétszám 153, zongorázni 88-an tanultak. A Tisza Szállóban két matiné-előadást tartottak telt ház előtt, ahol t.k. Liszt: Roham indulóját játszották 2 zongorára, 8 kézre. A zenekari tanszak állandó tanszakká vált.

Az 1902/03-as tanév növendéklétszáma 150, ebből zongorázott 100 növendék. Elindították a cimbalom-tanszakot is.

Az 1903/04-es tanévben Szögedi Endre halála miatt az igazgatást **König Péter**²⁶ vette át. König az ez évi értesítőben méltatja Szögedi érdemeit, aki 33 éven keresztül volt Szeged zenei életének mozgatórugója, s 19 éven át a zeneiskola igazgatója. Ezek az érdemek:

1. A tanári kar fizetésrendezése és városi nyugdíjának megszerzése.
2. Új tanszakok létrehozása (magánének, gordonka, fuvola, cimbalom, zenekar)

Az új igazgató némileg változtatott formában számol be az elmúlt tanévről. A növendékek névsorát közli egyrészt osztályok és hangszerek szerint, másrészt betűrendben. Közli a tanárok óraszámát is. Ezek a zongoratanzakon a következők:

Czimer Károlyné (Giefing Ida) 15 év szolgálattal 12 órában tanított 21 növendéket, akik közül 2 maradt ki.

Menner János 28 szolgálati évvel 12 órában és 6 túlórában 42 növendéket tanított, közülük 2 maradt ki.

Özv. Thalherrné Vadász Jolán 20 év szolgálati évvel 12 órában, 6 túlórában tanított 38 növendéket, akik közül az év során 3 maradt ki.

²⁵ **Fleischer Antal** (1889-1945) karmester, zeneszerző. Az budapesti Operaház korrepetitora, majd karmestere, a Nemzeti Zenede karnagyképzőjének tanára. A Szegedi Filharmonikus Egyesület vendégkarnagya. Sokat hangversenyezett külföldön is.

²⁶ **Király-König Péter** (1870-1940) Rosegg-ben (Stájerország) született. Énekes fiú volt az admonti bencések apátságában, majd hegedülni és orgonálni tanult. Emil Sauer zongoraművész tanácsára – akinek bemutatta kompozícióit – beiratkozott a budapesti Zeneakadémiára. (Ott találkozott Dohnányi Ernővel, kivel kapcsolata később is megmaradt.) Egy ideig színházi karnagyként működött (33 magyar színházban volt karmester), majd 1904-től kinevezték a szegedi városi zeneiskola igazgatójának. 1935-ben nyugdíjazták. Műveit sokat és sokfelé játszották. Jelentőségük ma már csekély, Szegeden olykor felhangzik egy-egy. Háromszor kapott Haynald, egyszer Zichy-díjat, 14 első díjat nyert műveivel. Felesége korábbi tanítványa, Juhász Margit, Juhász Gyula költő testvére volt.

Schwartz Erzsébet 4 év szolgálati idővel 12 órában 22 növendéket tanított, 1 maradt ki közülük.

A zongoratanulás évfolyamai: 1 előkészítő, 6 rendes és 2 kiművelési osztály.

A beiratkozott növendékek száma 200, ebből zongorázik 97.

Az 1904/05-ös tanévben a tandíjemelés (60 korona/év) hatására a beiratkozott növendékek száma 153-ra csökkent, ebből zongorázott 93. Az iskola Bösendorfer zongorát kapott a városi tanácstól. A zongoraoktatás 8 évfolyamból áll, minden növendék hetente 3 órát kap. Ezek elvégzése után a kiművelési osztályokba léphetnek a tanulók. Az elmélet 2 év, az összhangzattan 2 év, a karének minden évfolyamon kötelező. Az év során 4 növendékhangversenyt tartottak: a Tisza Szálló hangversenytermében Beethoven-estet (op.22. B-dúr szonáta Rondo tétele, az op.2. C-dúr szonáta Scherzo tétele), ugyanott egy estét magyar szerzők műveiből, valamint 2 hangversenyt a főgimnázium dísztermében.

Az 1905/06 évre kért tandíj 80 korona. Ezt 163 beiratkozott növendék fizette meg, közülük 81 zongorista. Ismét új zongorával gyarapodott az iskola: 840 koronáért Wirth-zongorát vásároltak. A 4 hangverseny egyikén Mozarta emlékeztek, majd magyar szerzők műveiből összeállított koncertet tartottak. A harmadik hangversenyen Daubrawszky Viktor (hegedűművész, tanár) 25 éves jubileumára emlékeztek, az utolsó pedig a díszvizsga volt. Új zeneiskolai épület-terveket tárgyaltak, melynek helyszínéül a Mérei utcát választották.

Az 1906/07-os tanévben az iskola özv. Kovács Istvánné zongoraterméből 840 koronáért vásárolt egy zongorát (Produktion Genossenschaft), ugyanakkor régi, Steltzhammer-féle zongoráját eladta. Három hangversenyt rendeztek, ezek egyikén Schumannról emlékeztek meg, a következőt magyar szerzők műveiből állították össze (itt játszotta Fleischer Antal Dohnányi: Zongoraversenyét), míg az utolsó a díszvizsga volt. Beindították a kürt és klarinét-tanfást is. A zongoratanászok tanárai: Menner János, Thallerrné Vadász Jolán, Schwartz Erzsébet és Zucker Simon. A növendék-létszám 217, ebből zongorázik 113.

Az 1907/08-as tanévben 234 tanulója volt az iskolának, közülük 125 a zongorista. Egyikük, Schwartz Irén felvételt nyert a Zeneakadémiára. Itt olvashatjuk Kertész Lajos²⁷ nevét is Menner János zongora szakos

²⁷ Kertész Lajos 1897-ben született Szegeden, 1907-től 1916-ig tanult a zeneiskolában zongorázni, majd a Zeneakadémián Szabados Bélánál tanult éneket és methodikát. 1924-től 1969-ig a szegedi Tudományegyetem kórusát vezette. (T.k. 1947-ben Svájcban és Ausztriában Kodály-műveket mutatott be.)

növendékeként. A vizsgákon elhangzott Grieg: a-moll zongoraversenyének I., Beethoven: C-dúr zongoraversenyének I. és III. tétele. A nyilvános növendékhangversenyek egyikén Griegre és Mendelssohnra emlékeztek műveik előadásával.

A vallás- és közoktatási minisztérium 2000 koronás államsegélyének utalásakor előírta, hogy a zongora és a hegedű tanszakon a tananyagot a m.kir. Zeneakadémia tananyagához kell közelíteni. Így az új tananyag a következő:

Első osztály:

Chován Kálmán: Zongoraiskola I.160 sz.-ig. Négykezű dallamos gyakorlatok 183-190.

Második osztály:

Chován Kálmán: Zongoraiskola I. 160-tól végig és hármashangzatok futamai

Chován Kálmán: Zongoraiskola II. Hetedhangzat futamai 15-20.gyak.

2-3 előadási darab, négykezű dallamos gyakorlatok.

Harmadik osztály:

Czerny-Chován: Tanulmányok 1-12 gyak.

Bertini-Chován: Tanulmányok 1-15 gyak.

Dúr és moll skálák 4 oktávon át, hármás és négyeshangzatok törve és futamokban 4 oktávon át.

Chován Kálmán: Szonatina-album I.

Előadási darabok: Herzfeld Viktor: 6 könnyű darab I.

Lányi-Tóth: Népdalábrándok IV-V.

Negyedik osztály:

Thomán: *Tanulmányok:* Ujjgyakorlatok

Braun-Szendy: A kéztartás és billentés módszere

Czerny-Chován: Tanulmányok 13-24 gyak.

Bertini-Chován: Tanulmányok 16-30 gyak.

Heller: Etüdök op.47. I.

Bach-Szendy: 15 kis preludium 1-6.

Előadási darabok:

Chován: Szonatina-album II.

Tarnay Alajos: Holdvilág op.68.

Beliczay Gyula: Tarantella op.33.

Siklós Albert: Magyar rapszódia op.23.

Szendy Árpád: Allegro
Bátor Szidor: Menuette op.75., Menuette op.76., Courante stb.

Ötödik osztály: Tanulmányok:

Czerny-Szendy: A kézügyesség iskolája I.-II.
Bertini-Chován: Tanulmányok 31-től végig
Bach-Szendy: 15 kis preludium 7-15., Fugák 1-4-ig
Thomán István: Hangzatok és hangzatfutamok
Előadási darabok:

Haydn, Mozart, Beethoven könnyebb szonátaiból.
Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül
König Péter: Szonatina (D)
Szendy Árpád: Aphorizmák magyar népdalok felett
Farkas Ödön: 3 hallgató nőta
Négykézre:

Chován Kálmán: Magyar tánczok
Brück Gyula: Magyar táncok op.13.

Hatodik osztály: Tanulmányok:

Czerny-Szendy: A kézügyesség iskolája III.
Cramer-Szendy: Tanulmányok I.
Chován : Oktávtanulmányok op.13.
Heller: Tanulmányok op.46.
Bach-Szendy: 15 kétszólamú invenczió (10 drb)
Előadási darabok:

Haydn, Mozart, Beethoven szonátái.
Antalffy-Zsíros: Apróságok
Siklós: 4 Scherzo
Dohnányi: Gavotte és Menuette
Poldini: Burlesco op.21.
Major: Magyar rapszódia
A tanulmányokból 30 darab, 2 szonáta és 1-2 darab magyar szerzőtől.

Hetedik osztály: Tanulmányok:

Czerny-Szendy: A kézügyesség iskolája IV.
Cramer-Szendy: Tanulmányok II.
Heller: Tanulmányok op.46.
Bach-Szendy: Kétszólamú és háromszólamú invenciókból 5-5 db, Kis fugák 5-végig
Chován: Oktáv-tanulmányok op.15.III.

Előadási darabok:

2 klasszikus szonáta, Chopin könnyebb keringőiből vagy mazurkáiból vagy magyar szerzők műveiből

2-2 db. (Szendy: I. magyar rapszódia, Chován: II. magyar rapszódia, Aggházy: Magyar esték, Brück

Gyula: Czigánytemetés és tor.)

Nyolcadik osztály:

Tanulmányok:

Chován: Nyolcadtanulmányok

Thomán: Kettősfogások

Cramer-Szendy: Etüdök III.

Czerny: Tägliche Studien 20-40-ig.

Bach-Szendy: Háromszólamú invenciók 10 db.

Bach: Angol szvit

Előadási darabok:

Beethoven, Schubert, Mendelssohn, Schumann, Chopin, Liszt és hazai szerzők művei. (König: Szonáta

(A-dúr, B-dúr), Major: Magyar szonáta, Bartók: Scherzo).

1908. május 5-én Bloch József és Bartók Béla²⁸ miniszteri küldötteként látogatást tett az iskolában. Minden tanszak bemutatkozott, s a tapasztalatról jelentést tettek a Minisztériumnak. Jelentésében Bartók megelégedését fejezte ki az iskola tartalmi munkáját illetően, viszont sürgette megfelelő épületben történő elhelyezését.

Az 1908/1909-es tanévben 259 növendék közül 128 a zongorista. Fleischer Antal a zeneszerzés tanszakon, Schwartz Irén zongora tanszakon a Zeneakadémián, a zongorista Váczi Ilona a Nemzeti Zenedében folytatta itt megkezdett tanulmányait. Az év végi vizsgán Mendelssohn: g-moll zongoraversenyét játszotta, Zucker Simon egy növendéke. Az egyik növendékhangversenyen Haydnra emlékeztek A tanterv-módosítás sikeresnek bizonyult, így ebben az évben a Minisztérium 3000 korona segélyt utalt át az iskolának.

²⁸ Bartók Béla (1881-1945) ekkor másodszor járt Szegeden. Először Balázs Béla és a Bauer-család Dugonics tér 2.sz. alatti otthonában töltött egy hetet népzene gyűjtés céljából, majd még kilencszer járt itt. (T.k. 1937. jan.17-én, amikor saját Rapszódiaját játszotta, Fricsay Ferenc vezényletével.) A Szegedi Dalárda számára komponálta Király-König Péter felkérésére a „Négy régi magyar népdal” c. művét, melynek ősbemutatója Szegeden volt 1911. május 11-én a Liszt-évforduló alkalmából rendezett hangversenyen.

A következő tanévben (1909/10) ismét zongorát vásároltak, 1100 koronáért egy Proksch gyártmányút. A zeneiskola épületének tervezésére kiírt pályázatra 18 terv érkezett.

159 zongorista volt a 279 növendék között. Goldmark Károlyt hangversenyen ünnepelték műveinek előadásával.

Az 1910/11-es tanév 266 növendéke közül 158 a zongorista. További növendékek kezdték meg zeneakadémiai tanulmányaikat: Belle Ferenc a hegedű tanszakon, (1935-től ő lesz a zeneiskola igazgatója), Ivánkovits Jenő a zongora tanszakon. A Nemzeti Zenedében Wittig Hilda (zongora) tanul tovább. Ez évben Erkel-ünnepséget rendeztek, Zucker Simon zongoratanárt véglegesítették.

A zenepalota első díjas tervét kivitelezésre ajánlották, és az építésszel, Spiegel Frigyesel szerződést kötöttek.

Az 1911/12-es tanévben a zenepalotára vonatkozó előkészületek folytatódtak. Spiegel Frigyes részletes terveit elfogadták, az Oroszlán-, Nádor-, és Bajza-utcák által határolt telkek kisajátítását elhatározták. A budapesti Liszt-szobor felállításához jótékonysági hangversenyt rendeztek. Az esten Thomán István zongoraművész, a Zeneakadémia tanára is közreműködött. A zeneiskola Liszt-ünnepélyén a következő zongoraművek hangoztak el növendékek tolmácsolásában: XI., XV. rapszódia, Gounod: Faust-keringő, Rákóczi-induló 8 kézre. A március 12-én megtartott hangverseny bevétele 400 korona volt, a gyűjtésé pedig 128. A Zeneakadémián tanuló volt növendékek közül Csák (Schwartz) Irén megkapta zongoratanári oklevelét. 169 tanuló zongorázott, az összlétszám 312 volt.

Az 1912/13-as tanév növendékeinek száma: 313, a zongoristáké 174.

Az 1913/14-es tanév ismét veszteséget hozott az iskola számára: özv. **Thalherr Lajosné Vadász Jolán** (1862-1914) zongoratanár elhunyt. Az iskolai értesítőben Sommer Endre így emlékezik meg róla: Szegeden kezdett zongorázni Nagy Jolán tanárnőnél, majd a budapesti tanítóképzőt végezte, egyidejűleg Erney József nemzeti zenedei tanárnál folytatta zongora-tanulmányait. Szegedre visszaérkezvén Szögedi Endrénél tovább tanulta a zeneelméletet és zongorát. A szegedi zenedében Czapik János (tévesen Gyulát ír) zongoratanári állását foglalta el, miután ő elhalálozott. Férje haláláig sokat szerepelt nyilvános hangversenyeken is, tanítványai rajongó szeretettel vették körül. Helyettesítésére **Königné Juhász Margitot**, **Kroó Mariant** és **Czimer Károlynét** kérték fel. A beiratkozott növendékek száma ebben az évben 317 volt, ebből zongorista 176.

Az 1914/15-ös évben a fűvő- és gordon tanszéken a tanítás szünetelt, mivel a tanárokat behívták katonának. A zeneiskola helyiségeit kaszárnya céljára vették igénybe, így a zeneiskola épület nélkül maradt. Ideiglenesen a városi kereskedelmi iskolában helyezték el a hangszereket és egyéb felszereléseket, majd Löw Immanuel főrabbi – aki egyébként hosszú ideje zenebizottsági tag volt – felajánlotta a zsidó népiskola helyiségeit, ahol az oktatás tovább folytatódhatott. A zeneiskola hangversenyei ez évben jótékony célúak voltak, a rokkant, máskor a sebesült katonák javára, ill. meleg ruházatukért folyt a gyűjtés.

192 zongorista volt a 299 beiratkozott tanuló között. Szokatlanul sok növendék maradt ki az év során: 32, és kilencen elutazásuk miatt májusban vizsgáztak le. A vizsgákon Liszt: X. és XIII. rapszódijája, valamint Chopin: Bolero c. műve is elhangzott.

Az 1915/16-os évben **Menner János** 40 éves tanári jubileumát ünnepelték. Az értesítő méltatja érdemeit és közli életútját: 1852-ben Budapesten született, édesapja is muzsikus volt. Egerben Zsasskowszky Endre egyházi karnagy és orgonista volt a tanára, majd 1874-ben Szegedre került a színházi zenekar brácsistájaként. 1876-ban, Unger Antal igazgató hívta meg a zeneiskola tanári karába: Dankó Pista több dalát írta át zongorára, karvezetőként, zeneszerzőként és zongoraművészként aktív résztvevője volt a város zenei életének. 1887-ben írta Magyar induló a szegedi új híd megnyitására c. művét. Tanítványai voltak tk.: Prelog József városi főgimnáziumi igazgató, Járosy Dezső²⁹ a m.kir. Zeneakadémia tanára, Fleischer Antal, Mayer Mária középiskolai énektanárnő.

A zongoraszakon új kisegítő tanárként alkalmazták az iskola volt növendékét, Váczy Ilonát, aki a Nemzeti Zenedében kapott oklevelet. A zongoratanászék tanári kara: **Menner János, Czimer Károlyné, Schwartz Erzsébet, Zucker Simon** és kisegítőként **König Péterné** valamint **Váczy Ilona**. A 310 beiratkozott növendék – közülük 150 zongorista - ez évben is a zsidó népiskolában végezte tanulmányait.

A következő tanévet - **1916/17** – a zeneiskola új épületben kezdte: a Tisza Lajos krt. 79. sz. alatti, a város kezelésében lévő épületben. A 10 000,- koronáért átalakított Tukats Ferdinánd-féle alapítványi ház I. emelete lett új otthonuk. Ez az az épület, melyben – és a mellette lévő 81.sz. alattiban – ma is működik a Konzervatórium.

²⁹ Járosy Dezső (1882-1932) zeneíró, a temesvári székesegyház karnagya. Több zenei folyóirat megalapítója, szerkesztője.

A beiratkozott növendékek száma: 327. Thalherrné helyére ez évben nevezték ki **Baranyi János**³⁰ zongoraművészt. Őt rögtön felszólították katonai szolgálatának teljesítésére, így az iskolában **Bihari Teréz és König Péterné** helyettesítette. Ismét elindította a zenetörténet tanítását, ami Főkövy halála óta szünetelt. Menner Jánost betegsége alatt **Kovács Ibolya**, a kiművelési osztály tanulója helyettesítette. A Minisztérium ideai támogatása az előző évekhez hasonlóan 5000,- korona volt. Három növendékhangversenyük bevételét – összesen mintegy 300,- Koronát – a hadiárvak megsegélyezésére használták fel.

Az **1917/18**-as tanév tandíjait felemelték: a 80 koronás tandíj az alsóbb osztályokban (I. II elemi, I. II. III. gyakorló) 120, a felsőbbekben (I.II.III. előkészítő, kiművelési osztályok) 150,- korona lett. A minisztériumi támogatás ez évben nem érkezett meg. A város egy angol mechanikás **Hoffmann-Czerny**, és egy Stingl-zongorát vett 8000 koronáért. Két régi hangszerét árverés útján adta el. Az újonnan jelentkezőknek idén először kellett felvételi vizsgát tenniük. A beiratkozott növendékek száma 338, a zongorát tanulóké 174.

Az **1918/19**-es tanév növendéklétszáma 341, a zongoristák száma 216. Baranyi János növendékei, Kain Kató és Kornfeld Ella pályázati díjat nyert. Menner János nyugalomba vonult. Zongorát tanítanak ez évben: **Baranyi János, Czimer Károly, Schwartz Erzsébet, Zucker Simon, Jónásné Baranyi Ilona, Szántóné Ladányi Mariska, Kovács Ibolya.**

A városban megalakult a filharmóniai társaság zenekara **Fichtner Sándor** vezetésével.

1919/20-ban 365 növendék volt, 218 a zongorista. Az előző év zongoratanárin túl óraadóként **Csurgay Annát** alkalmazták. A zeneiskola növendékei közül Baranyi-Jónás Lilly, Csurgay Anna és Kornfeld Ella az I., Kain Kató az I. és II., Singer Irén a II. akadémiai osztályból tettek magánvizsgát a Zeneakadémián. Mindannyian Baranyi János tanítványai, aki ez évben is számos önálló hangversenyt adott.

³⁰ **Baranyi János dr.** 1891-ben született. A Zeneakadémián, majd Berlinben Dohnányi mesteriskolájában tanult. 1916-1922-ig a szegedi zeneiskola tanára, 1945-50-ig a Városi Színház karmestere ill. az Állami Konzervatórium igazgatója, majd 1950 után Budapestre költözött. Ott 1950-54-ig a Zeneművészeti Szakiskola igazgatója, 1954-57-ig a Zeneművészeti Főiskola tanára nyugdíjba-vonulásáig. Szívesen játszotta Liszt és új magyar szerzők (Bartók, Dohnányi, Kodály, valamint kollégái) műveit hangversenyein és rádiós szereplésin. (A Zenei Lexikon [Zeneműkiadó, Bp. 1965. l.p.148.] szerint 1933-44 között a zeneiskola igazgatója, de ezt az évkönyvek nem támasztják alá. Magánzeneiskolája volt, mely 1925-1934-ig működött.)

Az **1920/21**-es tanévben ismét új zongoratanárokról kellett gondoskodni, mivel Czimer Károlyné megbetegedett. Leánya, **Czimer Margit**, majd **Schwarz Izabella** helyettesítette.

A 223 zongoraszakos növendék közül Fischer Irma, Muntyán Gizella az I., Barányi-Jónás Lilly, Csurgay Anna és Singer Ilona a II., Kain-Kató a III. akadémiai osztályból tett vizsgát a Zeneakadémián. A beiratkozott növendékek száma ez évben 382 volt. A növendékhangversenyeket – köztük Barányai János növendékeinek Beethoven-estjét – a Tisza Szálló hangversenytermében tartották.

Az **1921/22**-es tanév növendéklétszáma 412, a zongoristáké 282.

A tanári kar egyre több hangversenyen szerepel, így szólóestet tartanak az új zongoratanárok is: **Csurgay Anna**, **Kertészné Káin Kató** és **Baranyi Jónás Lilly**, aki a III. és IV. akadémiai évfolyamból vizsgázott. Fischer Irma és Muntyán Gizella a II. évfolyamból tett vizsgát a Zeneakadémián. Két növendékhangversenyt az Egyetem dísztermében, kettőt a Kass Szállóban tartottak.

A következő tanévben (**1922/23**) két zongoratanár hunyt el: Dr. Czimer Károlyné és Mennér János. Baranyi János a budapesti Fodor Zeneiskolához szerződött. Növendékeit Bartné Virágh Bella és Jónásné Baranyi Ilona tanította tovább, Baranyi kéthetenkénti felügyeletével. A zongoratanaszak tanári névsora a helyettes tanárokkal: **Baranyi János**, **Jónásné Baranyi Ilona**, **Schwartz Erzsébet**, **Bartlné Virágh Bella**, **Zucker Simon**, **Szántóné Ladányi Mariska**, **Csurgay Anna**, **Muntyán Gizella**. 240-en tanultak zongorázni a 408 növendék közül.

Az **1923/24**-as tanévben új tanterv és beosztás szerint folyt a tanítás. A zongoraosztályok új elnevezései: I-V. alsó osztály, I-IV. középosztály, I-IV. akadémiai osztály. A tananyagot nem közli az értesítő. Felsorolja viszont azoknak a magyar zeneszerzőket, akiknek művei a házi vizsgákon elhangzottak: Aggházy, Antalffy-Zsifross, Bartók, Bátor, Berkovits, Bognár, Bloch, Brück, Chován, Csiky, Dienzl, Demény, Dohnányi, Erkel, Farkas, Fichtner, Geszler, Horváth A., Horváth G., Hubay, Heller, Kacsóh, Kazacsay, Koessler, König, Lányi, Liszt, Major, Molnár, Poldini, Polonyi, Radnay, Rieding, Siklós, Szabados, Szendy, Szerémi, Szegő, Sente, Székely, Sztojanovits, Tarnay, Tóth, Thomán, Volkmann, Várkonyi.

Sente Pál miniszteri küldött, a nem állami zeneiskolák országos megbízottja tett látogatást az intézményben. Baranyi János megvált az intézménytől, mivel Barcelonába költözött. Helyére **Csomákné Thuróczy Ilonát** nevezte ki a város, aki a Zeneakadémián Thomán és Szendy növendéke volt.

Az infláció előretörését mutatja a kiutalt államsegély: 2 millió korona. A 348 beiratkozott növendék közül 220-an zongoráztak.

Az 1924/25-ös tanév növendékeinek létszáma 328, a zongoristáké 225.

Az 1925/26-os tanévben ismét zongorát vásárolt a város tanácsa: egy Bösendorfert 30 millió koronáért. (A kiutalt államsegély összege 5 millió volt, a következő évre meghirdetett tandíj 850 000,- Korona.) Agócsy László³¹, aki az iskola elméleti tanszakának volt tanulója, Pécssett kántorrá választották. A korábbi évekhez hasonlóan, most is több növendék tett magánvizsgát a Zeneakadémián, és 5 növendékhangversenyt rendeztek változatos műsossal, habár zongoraversenyeket nem találunk. Kiemelten foglalkoztak a magyar szerzők műveivel.

A 358 növendékből 190-en tanultak zongorázni. Második éve helyettesít a zongora tanszakon **Muntyán Gizella**.

Ebben az évben kezdi meg működését a városba visszatelepült **Dr. Baranyi János** zongoraművész államilag engedélyezett zeneiskolája a Szent Mihály u. 7. sz. alatt. Őt tanteremben, egy nagyobb és 4 közepes méretű szobában folyik az oktatás zongora, hegedű, gordonka és ének szakon. Az iskola zongoratanárai Baranyin kívül: **Bartl Ödönné Virágh Izabella**, ifj. **Bartl Ödön** és **Kertész Lajosné**. 2 db Musica és 1 db Wirth zongorával rendelkeznek, mind új hangszer. Az iskola 1934-ig, Baranyi Debrecenbe távozásáig működött³², leghíresebb növendéke **Sebők György**³³ volt. Ő 1927-ben kezdte meg tanulmányait Bartl Ödönnénél, két év múlva Baranyi János növendéke lett, majd 1934-től a rövid ideig a városban működő **Sándor György**³⁴ irányításával tette le vizsgáit az akadémiai évfolyamokból.

Az 1926/27-es tanévben ismét zongorával gyarapodott az iskola: egy Schweighofert vásároltak 3200 pengőért. Szegeden, a Belvárosi Moziban

³¹ Agócsy László (1906-) A szegedi Zeneiskolában König Péter növendéke, a budapesti Zeneművészeti Főiskolán középiskolai, majd tanítóképző intézeti ének- és zenejezári oklevelet szerzett. 1926 óta Pécssett karnagy. 1945 után Kodály Zoltán útmutatásai alapján a zenei nevelés reformját indította el a pécsi zenekonzervatóriumban, szolfézs példatárakat készített az alsó- és középfokon tanulók számára.

³² Dombiné Kemény Erzsébet: Sebők György p.7.

³³ Sebők György (1922-1999) Liszt-féjás zongoraművész. A budapesti Zeneakadémián 1938-tól Székely Arnold és Keéri-Szántó Imre növendéke volt, 1949-től a budapesti Konzervatórium, az ötvenes években a szegedi Szakiskola tanára. 1957-ben távozott az országból, egy ideig Párizsban élt, majd haláláig a bloomingtoni Indiana University, (USA) tanára volt.

³⁴ Sándor György (1912-) zongoraművész a budapesti Zeneakadémián Bartók Béla növendéke volt, 1939-től az USA-ban él.

hangversenyezett Hubay Jenő, majd látogatást tett a zeneiskolában. Határozott ígéretet tett, mely szerint mindent megpróbál annak érdekében, hogy az iskola megfelelő elhelyezést nyerjen. A Zeneművészeti Főiskola rendszeres hallgatói közé vették fel **Zucker Hildát**. A növendéklétszám 365 volt, a zongorista 230, a tandíj 80 pengő.

Még az **1927/28**-as tanév előtti szünetben hunyt el **Zucker Simon** (1863-1927), aki 1905 óta tanított az iskolában, miután korábban annak növendéke is volt. Nem sokkal e haláleset után újabb veszteség érte a zongoratanzakot: **Dr. Belle Ferencné Csurgay Annuska** (1901-1927) hunyt el igen fiatalon. Ő is ebben az iskolában folytatott tanulmányokat. Helyükre **Körffy Endre** és **Kollár Pál**³⁵ került. 366-an iratkoztak be ebben az évben, közülük 235 a zongorista.

Az új zenepalota ügye állandóan napirenden van. Az iskola szűk helyiségein ez évben is megosztoztak a Filharmónia Társasággal (**Fichtner Sándor**³⁶ vezetésével), a Szegedi Dalárda vegyes karával, a Szegedi Polgári Dalárdával és a Belvárosi Egyházi Énekkarral.

Az iskola a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 88982/923 III/a. sz. alatti rendeletében előírt tananyagot tanítja. Ebben az évben is négy nyilvános növendékhangversenyt tartottak, ezek egyikén Schubertre emlékeztek, halálának 100. évfordulóján.

Az **1928/29**-es tanévben ünnepelték **König Péter** igazgató 25 éves jubileumát. Az ünnepségen az ország különböző városaiból, és a Minisztériumból érkeztek vendégek és dicséző sorok a népszerű igazgató-zeneszerző számára. Megalakult a „**Szegedi Zongoraötös**”, melynek tagjai: **Kollár Pál** (zongora), **dr. Belle Ferenc**, **Erdélyi János** (hegedű), **Perényi Pál** (brácsa), **Biedl Endre** növendék (gordonka), és bérleti hangversenyeket adtak a hangversenyszezonban. **Kollár Pál** filharmóniai hangversenyen zenekarral játszotta Grieg: a-moll zongoraversenyét. Beiratkozott 334 növendék, akik közül zongorázni tanult 185. Az I. alsó osztályban **Szántóné Ladányi Mária** helyett – aki szabadságot kért egészségi állapota miatt, majd nyugdíjba vonult – **Felsmann Emília** énektanárnő tartott zongoraórákat.

³⁵ **Kollár Pál** megbecsült zongoraművész, később az iskola igazgatója. 1935-ben a szegedi zenekarral, **Fricsai Ferenc** vezényletével játszotta Dohnányi: Gyermekdal-variációit.

³⁶ **Figedy Fichtner Sándor** (1878 - ?) karnagy, zenészerző. 1898-tól a Zeneakadémian Koessler és Herzfeld zenészeszés-osztályába jár, **Bartók** évfolyamtársaként. 63 jelentkező közül nyeri el 1903-ban a szegedi honvédszenekar karnagyi állását. 1934-1940 a budapesti I. honvédszalógezerd karnagya. Szimfónikus művei közül többet a szegedi zenekar mutatott be, **Bergengócia** c. – **Lugosi Dömével** írt – operettjét a színház tűzte műsorára.

Az 1929/30-as tanév növendéklétszáma 319, zongoráznak 180-an. Ebben az évben felvételt nyert a Zeneakadémia zongora- és zeneszerzés osztályába Schill Fülöp, Kollár Pál és König Péter növendéke. Az iskola megkapta és átalakíttatta Tisza L. körüti épületének néhány földszinti helyiségét. Így megnövelt nagytermében hangversenyeztek az alsóbb osztályos növendékek, míg a felsőbb évfolyamosok három hangversenyen szerepeltek a Tisza Szállóban. A koncertterem minden este zsúfolásig megtelt, mivel a jegyeket díjtalanul osztották szét. Esténként 550-600 hallgató volt kíváncsi a növendékek muzsikálására.

Az 1930/31-es tanév különösen sok hangversenyszereplést hozott a zeneiskola tanárainak és növendékeinek egyaránt. A hat hangverseny közül 2-2-t rendeztek az intézet nagytermében, a Tisza Szálló dísztermében, ill. az Ipartestület márványtermében. A 7. koncertet a Fogadalmi Templomban tartották. Ezeken túl részt vettek Dohnányi Ernő felszentelési miséjének bemutatásában. Ebben az évben a 314 növendék közül 180-an zongoráztak. Jónásné Baranyi Ilona tanítványai között találjuk Pollák Lászlót³⁷ (II. alsó osztály), Bán Sándort³⁸ (IV. közép osztály), Körffy Endrénélnél tanul Maczelka Rózsi (I. középosztály), Muntján Gizellánál Rácz Lili³⁹ (I. alsó osztály) és Máriaföldy Anasztázia⁴⁰ (III. közép osztály). A IV. akadémiai osztályból jelesre vizsgázott a Zeneművészeti Főiskolán Szávits Etká, Kollár Pál növendéke, aki egy jótékonyági hangversenyen Schumann: a-moll zongoraversenyének I. tételét játszotta zenekarral. Az iskola a minisztériumi rendeletben előírt tananyagot (88982/923) tanítja. Az évkönyv felsorolja a vizsgákon elhangzott magyar művek szerzőit: Aggházy, Ábrányi, Bartalus, Bartók, Bátor, Bloch, Buttykay, Chován, Csíky, Dienzl, Dohnányi, Fichtner, Gál, Geszler, Harmat, Heller, Horváth A., Horváth G., Hubay, Jakobi, Járαι, Kacsóh, Kazacsay, Kern, Kigyóssy, Kodály, König, Kurucz, Lavotta, Lányi, Liszt, Lehár, Molnár A., Molnár M., Poldini, Popper, Radnay, Rieding, Siklós, Szendy, Szerémi, Szenté, Szentgályi, Székács, Szirmay, Tarnay, Tóth, Thomán, Túrry, Vannay, Vecsey, Weigerth, Zsoló.

³⁷ Dr. Pollák László közgazdasági végzettséggel rendelkező zenebarát, a Zsinagógáért Alapítvány kuratóriumának elnöke, s mint ilyen, jótékonyági hangversenyek szervezője.

³⁸ Bán Sándor tanulmányai befejezése után a szegedi Zeneművészeti Szakiskola, majd a Főiskola tanára, Bódás Péter kollégája. Sok nagyszerű szólóestet adott, többször játszott kézzongorás műveket is kollégáival, később növendékeivel.

³⁹ Rácz Lili tanulmányai befejezése után a szegedi Zeneművészeti Szakiskola tanára 1965-ig, Bódás Péter kollégája.

⁴⁰ Máriaföldy Anasztázia (1915-) a szegedi Liszt Ferenc Zeneiskola tanára 1952-1970-ig.

Egymás után több évben mondanak köszönetet dr. Meszlényi Róbert miniszteri tanácsos, országos szakfelügyelőnek.

Az 1931/32-es tanévben ünnepelte az iskola városi intézménnyé válásának 50. évfordulóját.

Ez alkalommal 9 szegedi szerző művét mutatták be, köztük König Zongoraconcertinóját, ősbemutatóként. A Bácska és Bánát lecsatolása miatt sajnálkozását fejezte ki az ünnepi beszédet mondó dr. Pálffy József polgármester, hiszen emiatt jelentősen apadt a zeneiskolai tanulók száma: 266 tanuló iratkozott be. Liszt Ferenc születésének 120. évfordulója alkalmából a Tisza Szállóban rendeztek hangversenyt, ahol Bán Sándor az I. akadémiai osztály növendéke a Manók táncát játszotta. (A zongoristák száma ez évben 170).

Az 1932/33 tanévben König Pétert megválasztották a Liszt Ferenc Zongoraverseny előkészítő bizottságának tagjává. Kormányzói kitüntetést is kapott, miképpen Huszka Jenő dr. is, az iskola régi növendéke. A régi növendékek közül zongoratanári diplomát szerzett Száviits Étká és Zucker Hilda⁴¹. G. Felsmann Emilia énektanár, aki részt vett a zongoraoktatásban is, elhunyt.

A zongorista növendékek száma 144, az összes tanuló 266.

Az 1933/34-es tanévben Király (König) Péter jegyzi az évkönyvet, és ugyanígy minden idegen nevű tanár magyarosította nevét: Vesztyényi (Muntyán) Gizella, Solymár (Schwartz) Erzsébet a zongora tanszakról. Figedy (Fichtner) Sándor Budapestre távozott. Bán Sándor III. akadémiai osztályú növendék magánvizsgáját a város, valamint Szeged vállalatai és magánszemélyek támogatták. Tanárával, Jónásné Baranyi Ilonával egy jótékonyasági hangversenyen két zongorán előadták Liszt: Ész-dúr zongoraversenyét. A tanulók létszáma: 246, ebből zongorista 141.

Az 1934/35-ös tanév végén Király-König Pétert, Solymár-Schwartz Erzsébetet és Csomák Elemérné Thuróczy Ilona nyugdíjazták, helyükre dr. Belle Ferenc⁴² (igazgató), Antos Kálmán⁴³ (elmélet-tanár), ill. Simkó Mária (zongoratanár) került. Kazacsay Tibor⁴⁴ zongoraművész-zeneszerző tett látogatást az intézetben, mint országos szakfelügyelő. A

⁴¹ Zucker Hilda a szegedi zeneiskola igazgatója.

⁴² Dr. Belle Ferenc Szegeden született 1891-ben. Tanulmányait itt és a budapesti Zeneművészeti Főiskolán végezte. A Pázmány Péter Tudományegyetemen államtudományi doktorátust is szerzett. 1919 óta tanít a szegedi zeneiskolában hegedűt. Alapítója és állandó koncertmestere a filharmonikus zenekarnak.

⁴³

⁴⁴

jelentős számú hangversenyek egyikén Kollár Pál zenekarral játszott a Dohnányi: Variációk egy gyermekdalra c. művét. Simkó Mária többször fellépett Budapesten. A zongora tanszak növendékeinek száma: 160, az összes növendéklétszám: 247.

Az 1935/36-es tanévben Simkó Mária, az intézet fiatal zongoratanára zeneóvodai foglalkozásokat indított. A beiratkozott növendékek száma 239, a zongoristáké 145.

Az iskola Liszt-emlékhangversenyt rendezett a Tisza Szállóban, melyet a Rádió is közvetített. Bán Sándor IV.akadémiai osztályos növendék előadásában elhangzott a h-moll szonáta.

Az 1936/37-es tanévben a zongora tanszakon bevezették a Zeneművészeti Főiskola legújabb tantervét. A tanszak osztályai: 2 elemi, 3 gyakorló, 4 előkészítő, 4 akadémiai. Az első évtől bevezették a kötelező elmélet-oktatást, valamint zeneismertető előadások tartását. 269 növendék közül 183 tanult zongorázni. A zongora tanszak tanárai: Antosné Simkó Mária, Jónásné Baranyi Ilona, Kollár Pál, Körffy Endre, Dr. Magyariné Veszényi Gizella.

Az 1937/38-as tanévben az iskola felvette Liszt Ferenc nevét, s a továbbiakban, mint Szeged Szabad Királyi Város „Liszt Ferenc Zeneiskolája” működött. 279 növendék iratkozott be, közülük 157 a zongora tanszakos. Nyolc növendékhangversenyt, öt zeneismertető előadást rendeztek. Az ismertető előadásokon előadások hangzottak el zongoramódszertani kérdésekről is: Dr. Magyariné Veszényi Gizella az első 5 tanév anyagát mutatta be, Antos Kálmán magyarázataival kísérve, majd Jónásné Baranyi Ilona „A zongora technikája és a billentés” című előadását olvasta fel. Antosné Simkó Mária Chopinről tartott előadást, Kollár Pál zongoraillusztrációival. **Zucker Hilda** és **Baranyi Lilly** okleveles zongoratanárok, az iskola volt növendékei óradíjas tanárként nyertek alkalmazást. Antosné Simkó Mária a Filharmónikus Egyesület hangversenyén Beethoven: B-dúr zongoraversenyét adta elő, férje, Antos Kálmán kadenciájával. Ugyancsak Antos Kálmán kadenciájával hangzott el egy növendékhangversenyen Beethoven: C-dúr zongoraversenyének I. tétele.

1938/39-ben a zeneiskolai értesítő örömmel tudósít a Tukats-féle ház teljes átalakításáról

(60 000,-korona), mellyel lehetővé vált egy 300 személyes nagyterem, egy nagy próbaterem és 14 tanítási terem kialakítása. Az épület adományozójának, Tukats Ferdinándnak nevét márványtábla örökítette meg a bejáratnál. (Ma már nem látható). Az új épületben új szellem

meghonosítását tervezik. Ennek első lépéseként az értesítő tanulmányokat közül zenepedagógiai témákról Belle Ferenc dr. és Tölgyesyiné Renyé Anna tollából. Közli továbbá a növendékek kötelességeit felsoroló házirendet is. A növendékek száma 268, a zongoristáké 157. Baranyi Lilly hangversenyszereplései egész Európára kiterjedtek: Svájc, Franciaország, Lengyelország, Észtország, és itthon a budapesti rádió, valamint Szeged.

Az 1939/40-es tanévben hunyt el az iskola volt igazgatója, Király-König Péter. A tanulók létszáma ebben az évben 310 volt, a zongoristáké 152.

1940/41-ben a zeneiskola határozottan fokozta „népnevelő” tevékenységét, s ennek megfelelően önálló bérleti sorozatot indított. A 6 hangversenyen felléptek az iskola tanárai, és többek között Szegedi Ernő (febr.26.) valamint Petri Endre (jan.29.) zongoraművészek is. A növendéklétszám ebben az évben 269, zongoráznak 156-an. A tanítást háborús események zavarták: Erdély visszacsatolásával sok növendék maradt ki szülei áthelyezése miatt, a német-szerb viszály, ill. Bácska visszafoglalása, az igazgató katonai szolgálata, Szeged ápr.7-i bombatámadása felborította az oktatás megszokott ritmusát.

Az 1941/42-es tanévben a bérleti hangversenyeken fellépett t.k. Anda Géza és Rösler Edmund. 9 növendékhangversenyt tartottak a 295 növendék és szülei számára. Zongorázott 181 tanuló.

Az 1942/43-as tanév már erősen magán viselte a háborús állapotok jegyeit. A hangversenytermet és egy tantermet hivatalos célra lefoglaltak. A többi teremben 335 növendék tanult, 169 zongorázott. Kollár Pál zongoratanárt nyugdíjazták.

A háború miatt a következő két tanévről csak az 1946/47-es tanév értesítőjében számol be az új igazgató, Kollár Pál. 1944/45-ben 372 tanulóból 203-an zongoráztak. Tanáraik voltak: Jónásné Baranyi Ilona, Kollár Pál, Körffy Endre, Dr. Magyar Istvánné, Rauchwerger Lívია⁴⁵, Zucker Hilda (az iskola volt növendéke). Ez évben kezdődtek meg a tárgyalások a zeneiskola Konzervatóriummá történő átszervezéséről. A tárgyalások során Kodály Zoltánnal is felvették a kapcsolatot, aki messzemenően támogatta az intézmény létrehozását.

1945/46 zongoratanárai: Dr. Kertészné Gál Klára, Kertész Lajosné Káin Kató, Mária földy Anasztázia, özv.dr. Starkné Gróf Kató, Zucher Hilda, özv. Jónásné Baranyi Ilona – mindannyian az iskola volt

⁴⁵ Rauchwerger Lívია Varró Margit tanítványa, később Rév Lívია néven vált világhírvé. (Kálandos úton menekült Szegedről Kolozsvárra, majd Párizsba, ahol ma is él.)

növendékei, valamint özv. **Kollár Pál, Körffy Endre és dr. Magyariné Veszényi Gizella.**

Az 1946/47-es tanévben 446 növendék tanult zenét, közülük 200 tandíjmentes szegény sorsú. Zongorázott 278. A növendéknévsorban találjuk **Dobsa Sándort**⁴⁶, valamint Szeged zenei életének néhány nem zongorista későbbi résztvevőjét.

Az 1947/48-as tanévben befejeződött a szervezeti átalakítás, s a zeneiskola immár mint **Szegedi Állami Zenekonzervatórium** kezdte meg működését. Igazgatója: **Dr. Baranyi János** zongoraművész, aki megnyitó beszédében fő céljának nevezte – többek között – a zenekonzervatóriumot az ország második zeneakadémiájává, művész- és tanárképzővé történő fejlesztését. Ez a célkitűzés részben megvalósult a Zeneiskolai Tanárképző Intézet létrehozásával 1966-ban, majd a művészképzés területén az 1990-ben újból megalakult konzervatóriumban, habár a konzervatórium még nem rendelkezik az önálló egyetemi diploma kibocsátásának jogával. (Folyamatban van az önálló egyetemi kar létrehozása a Szegedi Egyetem keretében.)

A konzervatórium osztályai: zenei előképző; zeneiskolai tagozat: előkészítő I-IV. osztály, akadémiai I-IV. osztály a nem zenei pályára készülőknek; akadémiai tagozat: előkészítő I-IV. osztály, akadémiai I-IV. évfolyam. Az akadémiai évfolyamok hallgatói a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskoláról érkező vizsgabiztosok előtt vizsgáztak.

A konzervatórium első tanévet értékelő évkönyvben más tanulmányok között megjelent **Bán Sándor** zongoratanár – a zeneiskola volt növendékének - írása „**Hogyan tanít a vak tanár világtalant és látót?**” címmel. A szerző a vak gyermek zongoratanításának alapfeltételeként jelöli meg a Braille-kottírás elsajátítását. A hallás, a ritmusérzék, a memória és a tapintás készségeinek párhuzamos fejlesztése a következő lépés. A vak gyermek számára a művek megtanulására két lehetséges mód kínálkozik: 1. a Braille-kotta segítségével (külön kézzel memorizált részeket kell összeilleszteni), vagy 2. a megtanulandó darab lassú tempóban történő előjátszásával. Ez utóbbi a memória bizonyos fokú fejlettségénél már célravezetőbb, gyorsabb. Egy óra alatt 4-5 oldal megtanulása is lehetséges. Egyfőnyelvű jelentőséget kell tulajdonítani a zenemű tanulása során a hallásnak, harmóniai, formatani ismereteknek és az ujjrendnek. Különös jelentősége van a technikaképzésnél a helyérzék kifejlesztésének és az

⁴⁶ **Dobsa Sándor** (1934-) zongoraművész, együttesvezető. (Stúdió 11). A Zeneakadémián Ambrózy Béla tanítványa.

előforduló izomfunkciók tapintás útján történő megfigyelésének és elsajátításának.

A látó növendékek tanítása nem okoz gondot a megfelelően képzett és kimagasló tehetségű vak zongoratanár számára, mert: 1. a zeneirodalom zongoraműveinek emlékezetben tartása az előadási jelekkel együtt nem okoz gondot, 2. az izomfunkciók és a játszó mechanizmus ellenőrzése tapintással történhet.

A fenti megállapítások igazságáról szerzőnek volt alkalma személyesen meggyőződni, amikor néhány ízben előjátszott Bán Sándor főiskolai tanárnak az 1980-as években. Kifinomult hallásával képes volt megállapítani a helytelen ujjrendet, a könyök merevségét és egyéb, a kifejező előadást gátló tényezőket.

Az új iskola megindította a „Collegium Artium” hangversenysorozatot, melynek előadói a tanári karból verbuválódtak. Ebben az időszakban ezek a hangversenyek az iskola hangversenytermében megtartott bérletes hangversenyek voltak. Ez az a sorozat, melynek az 1960-as évektől kezdve Bódás Péter aktív résztvevője, szervezője, meghatározó személyisége lesz majd. A növendékek számára a fellépési lehetőséget a növendékhangversenyek és az újonnan bevezetett előjátékosok biztosították.

A tanári kar zongorista tagjai voltak az elkövetkező években: Ág Magda, Dr. Baranyi János, Bán Sándor, B. Rácz Gabriella, Fábry Anna, Herz Lili⁴⁷, Höchtl Margit⁴⁸, dr. Kertész Andorné, Kollár Pál, Lajos Judit, dr. Lippay Lajosné, Sebők György, dr. Stark Istvánné, Szabó András⁴⁹, Zempléni Kornél⁵⁰

A tanári kar tagjai voltak még többek között: Halász Kálmán, aki zeneelméletet, szolfézszt, magyar népzene és zongorakötelező tárgyat tanított. (Később Bódás Péter tanára volt a budapesti Bartók Béla

⁴⁷ Herz Lili 1909-ben született, Budapesten a Zeneakadémián Nagy Géza, majd Bécsben Eisenberger Severinnél tanult. Sokat hangversenyezett külföldön is. A szegedi zenekar szólistájaként is koncertezett.

⁴⁸ Höchtl Margit népszerű zongoraművésznő volt Szegeden, majd Debrecenbe költözött, legendás memóriával rendelkezett.

⁴⁹ Szabó András (1914-?) zongoraművész, karvezető. A Zeneakadémián Székely Arnold, Stefániai Imre, Faragó György növendéke volt. 1944-ben ő adott először hangversenyt kizárólag Bartók-művekből.

⁵⁰ Zempléni Kornél (1922-) Bartók Béla-Pásztory Ditta-díjas zongoraművész, a Zeneakadémián Dohnányi Ernő és Böszörményi Nagy Béla növendéke volt. A Nemzeti Zenede, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, majd a Zeneakadémia tanára.

Zeneművészeti Szakiskolában.) Valamint Szatmári (Sauerwald) Géza⁵¹, Vaszy Viktor⁵², Luigi Renzi⁵³.

A tanulók között található ismertebb nevek: Dobsa Sándor, Mészáros Emma⁵⁴ (zongora), Gyólai Viktória⁵⁵, Buruzs Mária⁵⁶, Földesi Margit, Deák Pálma, Nuszbaum Béla⁵⁷, Basilides Zoltán⁵⁸(ének), Markó Leó⁵⁹ (zeneszerzés) az akadémiai tagozaton, a zeneiskolai tagozaton: Antal Imre⁶⁰ (III.gyak. tanára: Kollár Pál, Zempléni Kornél), Durkó Zsolt⁶¹ (I.gyak. tanára: Ág Magda), Hernádi Oszkár⁶² (ének), Kiss Ernő⁶³ (hegedű), Somfai László⁶⁴ (zongora I. gyak. tanára: Szabó András, majd Zempléni Kornél), Durkó Katalin⁶⁵, Kedves Tamás⁶⁶, Szalma Ferenc⁶⁷, Szőkefalvy Nagy Katalin⁶⁸ (előképző).

⁵¹ Szatmári (Sauerwald) Géza (1897-1978) karmester, zeneszerző, zenefő. Kamarazenét (t.k. egy fúvósötöst) és zongoradarabokat írt. (Fantasie élégiaque – Baranyi Jánosnak ajánlva)

⁵² Vaszy Viktor (1903-1979) karmester és zeneszerző. T.k. A Budapesti Hangversenyzenekar karmestere, a Zeneművészeti Főiskola tanára, a kolozsvári Nemzeti Színház operatagozatának vezetője, a Szegedi Nemzeti Színház karmestere, majd 1957-től zeneigazgatója.

⁵³ Luigi Renzi olasz operaénekes, a szegedi Nemzeti Színház énekfestere.

⁵⁴ Mészáros Emma (1929-)a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Ének-zene Tanszékének tanára.

⁵⁵ Gyólai Viktória (1927-) Jászai Mari-díjas színésznő, a szegedi Nemzeti Színház, majd a kecskeméti Katona József Színház művésznője.

⁵⁶ Buruzs Mária operaénekes, Berlinben működött.

⁵⁷ Nuszbaum Béla a szegedi Nemzeti Színház tagja, énekkari felügyelő.

⁵⁸ Basilides Zoltán (1918-1988) színész, pályáját Szegeden 1945-ben kezdte, majd haláláig a Madách Színház tagja volt.

⁵⁹ Markó Leó gondokatanár

⁶⁰ Antal Imre (1935-) zongoraművész, több zongoraverseny díjazottja, televíziós személyiség.

⁶¹ Durkó Zsolt (1934-1997) Kossuth, - Bartók Béla- Pásztory Ditta -díjas zeneszerző, Érdemes művész.

⁶² Hernádi Oszkár fotóművész, a szegedi Nemzeti Színház fényképésze, Hernádi Hilda zongoraművész édesapja.

⁶³ Dr.Kiss Ernő (1925-) hegedűtanár, karnagy, zongorakísérő. A szegedi zeneiskola ny. tanára.

⁶⁴ Somfai László (1934-) zenetudós, a Bartók Archivum vezetője, a Zeneakadémia tanára. Nemzetközi jelentőséggel bíró Bartókról és Haydnról szóló munkái.

⁶⁵ Durkó Katalin (Zsoldos Péterné) (1942-) zongoraművész, a Magyar Rádió zenei rendezője.

⁶⁶ Kedves Tamás (1939-) gondokaművész, a szegedi Nemzeti Színház szológondokása, a Zeneművészeti Főiskola Szegedi, majd Debreceni Tagozatának tanára, ill. igazgatója.

⁶⁷ Szalma Ferenc (1923-2001) Liszt-díjas operaénekes, Érdemes művész, a szegedi Nemzeti Színház, majd a budapesti Operaház magánénekes.

⁶⁸ Szőkefalvy-Nagy Katalin (1942-) énekművész-tanár, a Magyar Rádió munkatársa.

A Collegium Musicum hangversenysorozatában **Höchtl Margit** a következő műsorral adott **Chopin**-estet: 24 prelúd, h-moll szonáta, 12 etüd op. 10. **Szabó András** zongoraestjének műsora a következő volt: **Bartók**: Preludio all'ongarese, Szonáta, Fantázia, Román népi táncok, Improvizációk magyar parasztdalokra, **Sztravinszkij**: Petruska-szvit, **Debussy**: Hópelyhek tánca, A lenhajú lány, Amit a nyugati szél látott, **Prokofjev**: Gavotte és induló.

Ág Magda szólóestjén a következő művek hangzottak el: **Bach**: D-dúr fantázia és fúga, **Scarlatti**: 2 szonáta, **Schubert**: B-dúr szonáta, **Mjaskovsky**: Prelude és Rondo, **Bartók**: 2 sirató ének, **Kodály**: 2 zongoradarab, **Schumann**: Szimfonikus etüdök.

Dr. Baranyi János és Höchtl Margit kézzongorás estet adott, melynek műsora: **Mozart**: D-dúr szonáta, **Schumann**: Andante és variációk, **Mendelssohn**: Scherzo, **Dr. Baranyi János** átiratában: **Manuel de Falla**: Spanyol tánc és **Rimszkij-Korszakov**: A dongó, **Liszt**: A Villa d'Este szökőkútjai, Don Juan fantázia.

A város a konzervatórium számára megvett egy Steinway koncertzongorát 5800,-Ft-ért. Ez a hangszer minden valószínűség szerint az lehet, amelyet Rév Líviának hoztak, amikor néhány hónapig a városi zeneiskolában tanított. Ezt a hangszert a lakásán helyezték el, (elmondása szerint két fiatal paraszttasszónynál lakott, akik be is iratkoztak hozzá zongorát tanulni), majd menekülése után eladhatták a városnak. A hangszert az 1980-as években felújították – a fszt. 18.-as teremben volt sokáig –, majd, mivel a felújítás nem sikerült, a rezonáns meg volt repedve, leselejtezhették. Nyoma veszett.

Az Állami Zenekonzervatórium 5 évig állt fenn. Fennállásának második évében már megkezdődtek az átszervezési munkák annak érdekében, hogy a zenei oktatást is alsó-, közép-, és felsőfokú oktatásra tagolják, és az intézményeket szétválásszák.

Az 1949/50-es tanév befejezését követően a Minisztérium dr. Baranyi Jánost Budapestre helyezte, helyére **Kollár Pált**, a Zenekonzervatórium tanárát nevezte ki igazgatónak. Ám ő kinevezését alig néhány órával élte túl. Helyét felesége, az iskola volt zongorista-növendéke, **Kollárné Gál Klára** vette át az igazgatói székben.

1952-ben a Zenekonzervatóriumot kettéválasztották: az alsófokú képzést az újonnan alakult Zeneiskola végezte a Tábor u. 3. sz. alatti épületben, a középfokú oktatást pedig a Zenekonzervatórium folytatta Zeneművészeti Szakiskola néven. A zeneiskola 1956-ban újra felvette Liszt Ferenc nevét, majd 1992-től Király-König Péter Zeneiskolaként egészisztál.

Első igazgatója Zucker Hilda volt, aki mint zongorista a régi zeneiskolában tanult. Az igazgató székben őt Stanics Béla. (1966-1991), majd Szélpál Szilveszter (1991-) követte Az iskola létszáma évről évre gyarapodott: az 1976/77-es tanévben 1114 növendékből 358 volt a zongorista.⁶⁹ Tananyagként Czövek Erna 1946-ban kiadott 4 kötetes zongoramuzsikáját, majd ennek átdolgozott változatát, a 6 kötetes zongoraiskolát használták. A szegedi zeneiskola tanárai a gyűjtemény hibájául rótták fel, hogy nem tartalmaz klasszikus etűdöket, valamint, hogy a barokk műveket túlságosan leegyszerűsített változatban közli. Kiegészítő anyagként használták Bartók: Mikrokozmosz és Gyermekeknek c. sorozatait, Hoffmann Vilma: Szonatina-gyűjteményét, stb. Az iskolában az 1976/77-es tanévben 21 tanár tanított zongorát.

A Művelődési Minisztérium Művészetoktatási Osztálya 1958-ban határozta meg a hivatalos tananyagot. Az Állami Zeneiskola-i zongora-tanterv 1965-ben jelent meg a hat zeneiskolai osztály, 1968-ban a 4 továbbképző osztály számára. A növendékeket A, B és C tagozatra sorolták be: az A tagozaton előírt anyag mennyisége és nehézsége nem megerőltető, a B tagozaton tanulnak a zenei pályára készülők, a C tagozaton pedig a 15-18 évesek, vagy felnőtt tanulók. Ez a tanterv volt érvényben 1981-ig. Ekkor bocsátották ki az újat, végül a legújabbat, az 1998-ban elkészített tantervet a 2001/2002-es tanévtől vezeti be a zeneiskola. A tantervek előírják az elvégzendő anyag mennyiségét, a készségfejlesztés és az év végi beszámoló követelményeit, javaslatot tesznek a tanítandó művekre, a számonkérési formákra vonatkozóan, A és B tagozaton, hat zeneiskolai és négy továbbképző osztályban.

A zeneiskola rendszeresen indítja növendékeit különböző szintű versenyeken, így pl. a nyíregyházi zongoraversenyen. Az iskola zongoratanárai: Dr. Alföldi Lajosné, Aracsi Lászlóné Ormos Ágnes, Bódásné Vanyiska Zsuzsanna, Dr. Bottkáné Égető Mária, Bozóki Andrásné Nagy Irén, B. Ráczi Lili, Demeter Lászlóné, Dr. Dombi Józsefné, Dr. Dömötör Ivánné, Erdeiné Berniczky Zsuzsanna, Dr. Erdei Péterné, Farkas Mátyás, Dr. Földes Józsefné Szilágyi Margit, Hernádi Júlia, Iglódi Éva, Jakobey Anikó, Kiss Mariann, Lázity Natália, Máriaföldy Anasztázia, Mocsai Pálné, Nagy Endréné, Ollé Györgyné Zámbo Zsuzsanna, Pap Sándorné, Papp Ágnes, Papp Románné, Papp Zoltánné, Péterffy Gabriella, Dr. Riesz Béláné (Dr. Móriczné Kolláth Márta), Sigmondné Erős Andrea,

⁶⁹ Az adatok a zeneiskola 25 éves jubileumára megjelent füzetből valók.(A szegedi Liszt Ferenc Zeneiskola története 1952-1977, Szeged, 1977.)

Szelezsán Istvánné, Dr. Szűts Istvánné, Takács Valéria, Török Andrásné, Zádorné Raffa Éva, Varga Ferencé, Vízhányó Lászlóné,

A zeneiskola, ill. a zeneművészeti szakiskola zongora szakos növendéke volt többek között: **Baranyay László**, **Hegedűs Endre** **Hernádi Hilda** zongoraművészek, a Zeneakadémia tanárai, **Bodó Árpád** zongoraművész, diplomája megszerzése után egy ideig a szegedi Zeneművészeti Szakiskola tanára, jelenleg Spanyolországban él, **Onczay Csaba** gordonkaművész, a Zeneakadémia tanára, **Matúz István** fuvolaművész, és számtalan nemzetközi hírűvé vált énekes, pl. **Temesi (Tóth) Mária**, **Tokody Ilona**, **Matkócsik Éva**, **Felber Gabriella** (Utóbbiak Berdál Valéria növendékei).

A Zeneművészeti Szakiskola elsősorban középfokon oktatott, de a megnövekedett zenetanár-igény létrehozta az iskola keretén belül működő szaktanárképzőt. Ebben a formában működött az alsó fokú tanításra felkészítő zenetanárképzés egészen 1966-ig, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézeteinek megalakulásáig. A zenei tárgyakat a szakiskola, a pedagógiai tárgyakat a Szegedi Pedagógiai Főiskola oktatói tanították.

A minisztériumi utasításnak megfelelően 1966-ban a zeneművészeti szakiskolákról leváltak a szaktanárképzők: a középiskolák megyei irányítással, a tanárképző intézetek budapesti központtal, minisztériumi irányítással kezdték meg működésüket. A képzés hároméves volt egészen a konzervatórium újbóli létrehozásáig, 1990-ig. A szegedi tagozat első igazgatója 1966-1972-ig Báthory Sándor, majd 1972-1976-ig Kedves Tamás, 1976-2000-ig Weninger Richárd volt, 2000-től Kerek Ferenc. A zongoratanszék vezetői: 1966-1976-ig Inselt Kató (Bódás Péter egykori tanára), 1976-től Both Lehel. A szegedi tagozat önállóvá válásával a tanszékvezető Delley József, majd 1995-től Kerek Ferenc lett.

A főiskolai tagozatok megalakulása óriási jelentőségű volt a magyar zeneoktatásban. A kezdetben három éves, majd később négy éves főiskolai képzés lehetővé tette, hogy hangszeres és pedagógiai téren is jól képzett zenetanárok oktassák a fiatalokat az ország minden részében. 1978-ban megindult a 10-18 éves gyerekek képzése is az előkészítő tagozaton. A tagozat zongora szakos tanára Arató Szilvia volt, majd Somos Johanna ill. Maczelka Noémi. Újabb jelentős lépésként 1983-ban - hegedű és gordonka szakon - megindult az öt éves egyetemi képzés is. A szakok száma az évek során bővült, hamarosan zongora szakon, majd minden hangszeren lehetővé vált az egyetemi szintű diploma megszerzése. (A diploma kibocsátója a budapesti Zeneakadémia.)

1990-ben ismét Konzervatóriummá szervezték és összevonták az eddig zeneművészeti szakközépiskolaként ill. főiskolai tagozatként működő két intézményt. A munka tartalmilag nem változott, az eddig is egy épületben működő, most már szervezetenként összetartozó két intézmény közös élete eredményekben és gondokban egyaránt gazdagon folyik.

2000-ben a szegedi felsőoktatási intézmények egyesítéséből jött létre a szegedi Universitas. Jelenleg az egyetem központi intézményeként működik, de folyamatban van önálló főiskolai karként történő akkreditálása.

Végezetül felsoroljuk azokat a zongoratanárokat, akik 1961-től **1995-ig, Bódás Péter haláláig** az eddig említettekén túl a szegedi közép- és felsőfokú képzésben tanítottak (tekintet nélkül az intézmények elnevezéseire).

Antal Istvánné Perjési Katalin, Deák Tibor, Durkó Katalin, Druga József, Frideczky Katalin, Garai Nándor, Joóbné Czifra Éva, Kanizsai - Nagy Adrienn, Kovács Zsuzsanna, Lucz Ilona, Meskó Enikő, Nagy István, P. Frank Klára, Szabó Orsolya, Szendrei Imre, Tusa Erzsébet, Váradi Katalin, Zsigmond Zoltán, Zsigmondné Papp Éva.